

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљ-Миланова“ ул. бр. 16., а у унутрашњости код овлашћених скупаљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 12, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 6, полугодишње 4 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих команданата, полицијске односно пограничне жандармерије. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство годишње 24, полугодишње, 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

ЛИСТ УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК Н. ДИМИТРИЈЕВИЋ

ТАСИНА ПИСМА.

БЕЧКА ПОЛИЦИЈА.

26.

У комесаријатима (квартovima) свакоме чиновнику одређен је посао. И за тај посао намењени чиновник референт је према своме шефу. Тако има референт за личне ствари становника у кварту, где спадају уверења, извештаји о лицима и т. д. Ту се референт о молбама на Цара управљеним (Дворска канцеларија добија их на 100.000 годишње). Из тога се одсека сиротна лица упућују у болницу. После има референт, или одсек за *пасоше*. Пасоше, истина, даје сама дирекција, али квартал претходно подноси извештај. После има одсек за кривичне извиђаје и т. д. — Шеф комесаријата, по нашем: члан кварта, послове поверљиве природе задржава за се, али у своме кварту он даје правац и потписује сва акта. У кварту чиновници дежурају и дању и ноћу. Журнал-служба траје 24 сата. Дежурни чиновник, за то време свога дежурства, прима публику, расправља ствари усмено, бележи све у *Gestion-protokoll*, прима доставе агената и жандара, решава по њима и т. д. Усмене расправе иду врло брзо. Ситнице размирице не расправљају се писмено. Него када дође тужилац, позове се тужени, и ту се одмах реши. Ако је ствар за суд, онда се обе стране упућују суду. Кварт има право да суди до 14 дана затвора, или 100 фор. Онај *гестижон-протокол*, шаље се свака три месеца главној полицији на увиђај. Осем овога, воде *Journal-protokoll* то је *дежурна књига*, у коју се мора завести све, што се дању и ноћу у кварту деси. Књига се мора тачно водити. У том погледу строга је казна за небрижљиве чиновнике. Из ове књиге ваде се после *рапорти* главној полицији. И ова књига шаље се после три месеца дирекцији на преглед. Још у сваком кварту има опширан списак: бивших робијаша, опасних и на зло готових лица, списак: лекара, бабица, јавних женскиња, посредника, телала. Телали морају водити полицијом прописане књиге, у које тачно морају завести: када су, шта, пошто и од кога купили. Од стране кварта, преко полицијских органа, телалима се, у случају крађе, одмах саопштава шта је украђено, те да јаве: чим им се когод са украденим стварима појави. Осем тога у кварту се води списак хотела, кавана, ликерџиница, касарница, златара, фабриканата, продаваца соде, разних напитака, трговаца са отровом и отровним стварима, пушкар, посредника за службу, певача, певачица, кројачица, кестенџија, шећерџија и тачно место где је коме на улици одобрена продаја. Имају списак свију школа, професора, учитеља, књижара, штампара, новинара; списак свију оних који имају дозволе на псе, који имају коње, фијакере; списак оних каведџија, који имају дозволу, да пред својом каваном на улици истурају столове; даље, списак оних кавана, које имају одобрење, да и после 11 сахата ноћи могу бити отворене и т. д. Дакле једна маса актова и спискова. Све ове побројане радње и дозволе од времена на време подвргавају се контроли, махом — изненада. И где год се ма најмања нетачност примети, одмах се дотично лице казни. — Да би се натерао сваки, да подноси своју пријавну листу, уведено је, као неко правило, да се свакоме ко дође у квартал: да нешто

моли, тражи и т. д. поставља питање: да ли се јавно власти. Управо — је ли поднео пријавну листу... Ако то лице није пријаву поднело, онда му се одмах поднесе листа да је попуни. Још се и казни, што се власти није јавио. И ваздан се траже узроци, са чега је имао разлога да се крије. Ово је врло користна практика. Њу врше у Бечу, а тако, видео сам, раде, а још и строжије, у Берлину. Отуда се у њих нико не може извући, а да власт о њему не зна. *Ја предлагем уравнику вароши Београда, да ту практику заведе и у београдској полицији. Сваки дан долазе београдским кварталovima цуно лица, које власти не знају. Та лица, можда, нису платила ни гроша на име пореза српској држави, а међу тим, више пута са цуно аргентиније, траже, да изорник или патролицја пази на њихов стан, да им квартал хвата одбеглу служавку, да им писар полицијски дође и чини извиђај у кући, и цуно још оваквих ствари. Зашто оваком лицу не би, на прилику, члан или писар поставио питање: јесте ли пријављени и у пореске књиге уведени?... Нека поднесе доказе. Ако није, као што ће у великој већини испасти, онда нека се поднесе пријава и пореска листа. Моје је тврдо уверење, да у Београду има на 3000 лица, која нису власти јављена, нити порезу плаћају... До близу пола милијуна пореза, приреза и других дажбина држави и општини редовно пропада, једино са разлога тога: што о београдском становништву нема београдска полиција никаква рачуна ни сазнања....*

27.

Али, да се вратим бечкој полицији. Имају комесаријата, који су велики, простор им заузима читаве сахате. У таквим кварталovima заведене су *експозитуре*. То су, да кажемо, *подквартови*. У таквој експозитурџи дежура један чиновник са потребним бројем органа. — Разуме се већ, да су и дирекција и квартави и подквартови и стражаре везани једно с другим телеграфом и телефоном. Иначе се пошта између ових канцеларија разноси на колима у 11 сахата пре подне. Сва свршена акта махом остају у главној полицији. У кварталovima немају архиве. Држе у рафовима неколико најпотребнијих актова.

С обзиром на само вршење послова, квартална се служба дели на *унутарњу* и *спољну*. Унутарња је служба: протоколарно саслушавање, реферисање дневног дежурања, примање публике, примање и увођење рапората, званична преписка, издавање уверења и т. д. Спољна је служба: разне инспекције по кварту, на позоришним, циркусним, забавним представама, на баловима, патролирање и крестарење по кварту, претреси и извиђаји по кућама, прегледи јавних локала, деложирање у случају епидемије, протеривање осуђеника и т. д. За спољну службу чиновници имају *дијурну*.

Поред жандарма Беч ноћу чува и тако звана — *Die Gewölbwache*. То су чувари дућана, разних продавница, магацина и т. д. Њихова је дужност, да у вече, чим изађу на линију, сваки у своме рејону, прегледа браве и затворе на дућанима, да ли су закључани, да није трговац заборавио да затвори, да се не види светлост у дућану, да се није што упалило и т. д. Оваких чувара има до две стотине, али се употребљују само у средини вароши, где су оне велике и богате трговине.

Када мало час поменух спољну службу, онда ми овде баш згодно пада, да испричам једну инспекцију, коју сам имао у дворскоме позоришту. Једнога дана г. М. Стукарт, комесар, позове ме, да видим рад полиције у самоме позоришту....* Дошли смо тамо на читав сахат раније. И, наравно, били смо од инспектора позоришнога примљени најљубазније. У пратњи његовој отпочет је преглед. За сигурност публике постављено је ово. Поред редовних улазака у позориште, направљени су још и изласци у случају нужде (Notausgänge), који су отворени и публици приступачни. На њих се не улази. Они су само за случај пожара, несреће, да публика може кроз њих избећи. Оваки изласци означени су црвеним лампама, у којима само уље гори. Лампе су увучене у зид и исплетене споља жицама, да им се вред не може учинити. Осем тога у свима ходницима постављени су шпркочи са водом. Цеви су увучене и постављене тако, да им се ни у коме случају не може придоласак воде спречити. У доњим спратовима налазе се резервоари са водом. У удесним крајевима на свима галеријама има телеграф, који је везан са полицијом и пожарном четом. Осем тога, од предње стране позоришта има телеграф, којим се опет даје знак позоришноме особљу, да је пожар наступио. За ону публику, која је горе на галеријама, ако не би могла или умела избећи на оне отворене изласке, спрењени су цакови, нарочито за оваке случајеве удешени, и кроз њих се, наравно, уз помоћ ватрогасаца, публика може спасти. Сва ова средства, постављена у интересу позоришне публике, подвргнута су прегледу дежурнога члана полиције. Пре него се представа почне, члан мора овај преглед извршити, и лично се уверити: је ли све што треба за сигурност спрењено. И све, што би дежурни члан у овоме погледу имао наредити, то позоришна управа мора одмах извршити. У случају пожара, како ми објаснише, радило би се овако: дао би се одмах сигнал — пожарној чети, кварту и главној полицији. Ако би се пожар појавио на предњем крају позоришта, онда би се дао сигнал позорници, да се одмах спусти гвоздена завеса, која одваја позорницу од публике. То би у исто време био сигнал и позоришноме особљу — да се спасава. Послужитељи, који су уједно и билетари за разна седишта, имају дужност: да одмах отворе све редовне и ванредне изласке из позоришта. Чим то трчећи учине, хватају се одмах шпркочи, који, као што сам мало час поменуо, стоје у готовости. Онда почињу гашење. Међу тим публика нагрне на изласке. Обично се у оваким случајима сам од себе гаси гас у позоришту. Али је публика већ обавештена да трчи само тамо, где угледа црвену лампу, испод које је и излазак из позоришта... Када су сва ова средства како треба спрењена, онда, по уверавању позоришнога инспектора, довољно је два минута да се цела позоришна зграда испразни. Још да поменем: да се сва врата на позоришту са њом прикљанају, тако, да у случају нужде треба само врата гурнути, па оба крила на поље испадају..... Тако исто у самој згради збринута је и за оне, који се напрасно разболе. За такве има болесничка соба. Ту је намештен диван и на столу све потребе ручне апотеке. Разуме се већ, да на свакој представи мора бити и дежурни лекар. Пошто је, као што испричах, тога вечера полицијски преглед извршен, инспектор приђе комесару г. Стукарту са питањем: молим, је ли све у реду?... Комесар му одговори да јесте. Онда се инспектор опрости с нама, и оде на позорницу, да даје сигнал за представу... Осем овога прегледа, дежурни члан полиције има дужност, да ред одржава, па ако се овај у самој згради не би могао повратити, онда је властан, да и саму представу обустави. У ванредним случајима, он има право сву публику из позоришта уклонити. Тако исто његова је брига и за ред пред позориштем. Већ прописано је: како долази публика, како прилазе и одвозе фијакери и т. д. Да поменем и то: да сам, пролазећи по позорници, наишао тамо ваљда више од стотину разних лица, статиста и радника, али је била таква тишина, да се тек мали шапат међу њима могао чути. Пролазећи покрај глумачких кабина, г. Стукарт ми је обратио

* Г. М. Стукарт је одличан члан бечке полиције. У последње време име му се често помињало по новинама. Он је са жандарима сад, у децембру 1897., на позив председника ушао у парламенат аустријски да ред међу посланицима, поврати. То је интелегентан и научен полицајац, коме предстоји велики положај у бечкој управи...

пажњу. Не казујући ми ништа, он лако куцну на једна врата. И само додаде: молим... — молим, молим изволте — чу се изнутра крупан глас... — Да видите нашег, чувеног Сонентала — шапну ми комесар... Врата се отворише. И далеко слављени глумац прими нас, да се поздравимо... Играо је тога вечера Филипа Дербија у комаду *Der Hüttenbesitzer*.... — Описивањем ове инспекције у бечкоме позоришту, која се на овај исти начин врши и у свима осталим позориштима, циркусима, естаблишманима, и т. д. — ја сам хтео да скренем пажњу и на прилике у нашем позоришту, да ако се још што учини, што се пропустило извршити. И ове бечке спреме и припреме уведене су после пожара у *Ringtheater*, када је за пола сахата преко 800 посетилаца то изгорело то задављено. Несрећа се после ни у колико није могла ублажити тиме, што је сво особље управе позоришне збачено, суђено и ма да је сам управник Беча морао ову катастрофу својом пензијом завршити*.....

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

УПУТСТВА

ЗА ИСЉЕДНИКЕ У КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА.

III.

Уладање кроз врата и т. д.

(НАСТАВАК)

За осветлење онога, што је у прошлом броју поменуто, нека послужи овај истинити догађај.

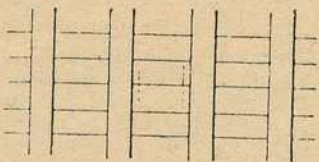
Неки фијакериста по имену Ђорђе, који је дуже времена радио са фијакерима и у томе послу приличну суму новаца заштедио, — науми да своје старе дане проведе у миру. Био нежењен и познат као циција. За стан узме под кирију једну приземну собу, која је имала само једна једина врата. Био је и плашљив и пажљив па је за то наредио те му се и прозори и врата што је могуће боље оправила и утврдила. Онда купи један револвер, те се тако сматрао да је потпуно сигуран. Свој новац уложио је у један повчани завод, и књижицу од тог уложеног новца редовно је држао у унутрашњем џепу од капута. Преко ноћ пак, метао је капут заједно са књижицом поред свога кревета на једну столицу. Ђорђе је имао осим новца и покућства, још и једна стара кола, која му се задржала из доба његовога кочијашења. И та кола беху смештена у једној шупи исте куће, где и он становаше. Једнога јутра пробудише укућани Ђорђа, и рекоше му, да је неко лице дошло да види његова кола јер жели да их купи. Како је Ђорђе био тврдица и грамзљив за новцем, скочи одмах из постеље, обуе се, па изађе напоље, да непознатом купцу кола покаже. Купац прегледа са њим кола, па се онда упутише заједно једном оближњем фијакеристи, да позајме два коња те да их у стара кола упрегну. Купац је одлучно желио, да кола проба, те да се увери, дали су издржљива. Фијакериста им позајми коње, и они их упрегнуше у кола, па се онда заједно возише на њима читаво пре подне. Купац је био потпуно задовољан и обећа, да ће после подне доћи да кола исплати, и да ће довести своје коње да кола својој кући одвезе. Тек што се овај купац удалио, примети Ђорђе да му је у џепу, у место његове уложне књижице, једна иста така, али да ова гласи само на три динара. Он похита одмах у задругу, и ту дознаде на велико своје изненађење, да је још пре једнога сахата, неко непознато лице подигло сву готовину на основу његове уложне књижице. А како наравно ни назови купац није у одређено време дошао, да купљена кола исплати и отера, то је онда било сасвим јасно, да је сва историја куповине и пробања кола била само удешена, тако, да се Ђорђе само завара и да не примети да му је уложна књижица украђена. А то је удешено било још и за то, да другар назови купца добије довољно времена, да новац из завода без бриге дигне. С почетка се држало, да је назови купац приликом прегледања или пробања кола на осо-

* Alles gerettet.... Када је се појавио пожар 26. новембра 1881. изашао је на место и ерцхерцог Албрехт. На питање његово: шта је са посетиоцима у позоришту? — управник је вароши одговорио: Alles gerettet (све је спасено). Напротив, у истини је било, да је грдан свет страдао, о коме се ни данас незна тачна рачуна. Отада се и данас у Бечу у иронији ове речи помињу, када хоће што да се подмену.....

бито вешт начин извукао Ђорђу књижицу из џепа, па да је онда опет на некакав необјашњив начин додао исту неком свом помагачу, који је за тим отишао у задругу и новац подигао.

Међутим, кад је извршен преглед Ђорђевог собе, дошло се до сасвим других резултата. Под креветом његовим, и то са свим позади, да не би могао опазити ни онај, који стоји подаље од кревета, пађена је на самом поду једна повећа квадратна рупа, од прилике 40 сантиметара у пресеку. Као што је у ранијим случајевима код врата поменуто, тако је и овде чињено. Пробушено је више мањих рупица, па су онда оне помоћу оштрог ножа исечене тако, да се под на томе месту и у већ реченом простору могао извадити. То се могло извршити тим лакше, што је под био старинске конструкције. Преко њега целом дужином, било је неколико греда, које су стајале паралелно и од прилике 1 м. једна од друге растављене. За тим су па, те греде метуте и утврђене попречке појаче даске. То је дакле био под собе, а у исто време служио као греда оне простору, који се налазио испод саме собе. (Види слику под 3).

Испод собе Ђорђевог беше подрум за зелен, кога је нека непозната жена, под лажним именом, узела под закуп, и то на две недеље дана пред саму ову крађу. У тај подрум сместила је она само нешто мало невредеће зелени. Лупеж се, дакле, у зору увукао у подрум и у њему се закључао. То му је било лако

Сл. 3.

да учини, јер је мало укућана имало посла у авлији. Чим је лупеж чуо, да је Ђорђе из своје собе изишао, дао се одмах на посао и почео да буши под одоздо, као што се то на слици види. Наравно, да је при томе послу морао бити веома пажљив, јер је у соби до Ђорђа становао неки кројач, који је цео дан радио. Кад је најзад свршио бушење, и кад се рупа на поду могла отворити, онда је једне ноћи, кад је Ђорђе био у првојем сну, отворио рупу и кроз њу се провукао под његов кревет. Ту је мало причекао, па кад се уверио, да Ђорђе тврдо спава, он је онда полако узео са столице његов капут, извадио му из џепа уложну књижицу, и на место ње метуо ону од три динара. Ово је учинио с тога, како би Ђорђе, кад се пробуди и опина свој џеп, био у потпуном уверењу, да му је књижица ту. И из тога се види, да је лупеж добро смислио ову ствар и потпуно је испекао. Кад се тако вешто Ђорђево књижице дочепао, он се онда полако и врло пажљиво кроз исту рупу спустио натраг у подрум. За тим је онај отвор на поду опет затворио извађеном даском и вешто га залепио. Пошто је све то полако и пажљиво извршио, он је онда неопажено изашао из подрума, закључао га, и са пљеном својим умакао. Сутра дан рано, као што је познато, дошао је Ђорђу онај назови купац ради куповине и пробања кола, а за то време је прави лопов отишао у задругу и подигао Ђорђев новац.

Како је истражна власт од укућана прибавила тачан опис оне жене, која је под лажним именом узела подрум под закуп, и како је опет покрађени Ђорђе умео да опише и назови купаца, то је најпосле власти пошло за руком, да право лупежа ухвати. Овај признаде најзад све онако, као што је то горе описано. Интересантно је још у овоме делу то, што је лопов казивао, да је покрађени новац закопао. Он хтеде већ да покаже и место, где га је закопао, али у последњем тренутку одустаде од тога. Најзад овај лопов умре на робији, а дугогодишња уштеда Ђорђевог труне негде под земљом.

б). О нападу на браве.

Недозвољено отварање браве силом, или помоћу калауза, постоји још од онога времена, од када постоје и саме браве. Исто тако са напретком грађења вештачких и добрих бравâ, иде упоредо и напредак самих лупежа, који се баве отварањем и обијањем бравâ, јер и они према околностима могу у томе бити вештаци.

Али, ако је вештачки бравар у својем послу дотле дотерао, да се мало њих с њиме могу равнати, као што је то случај код фабрикације модерних и вештачких каса, онда ту вештину може само лукавство и препреденост да замени. Тако н. пр. ваља знати, да се при куповини какве касе, која не може ни да се разбије, нити да изгори, добијају од ње три пара кључева. Један пар по правилу држи сопственик код себе, други

стоји у каси затворен, а трећи даје на чување каквом свом поверљивом пријатељу. Али та три пара кључева сигурно не гради сâм фабрикант, но његови радници. Ма да он у њима у свему потпуног поверења има, ипак се може десити, да се међу њима нађе по неки хрђав човек. Ако се, дакле, деси, да се таквом једном раднику повери израда сва три пара кључева, ко може онда јемчити, да он неће израдити и један четврти пар за себе? Изради ли он повећи број парова таквих кључева, од којих сваки четврти за себе задржи, онда му не треба Бог зна какве вештине, па да н. пр. дозна од осталих фабричких радника, који касе за купца пакују, експедирају и т. д.; ко је ову, или ону касу купио, и коме је експедована. Ако се такве касе шиљу у које стране стовариште, онда он, наравно, мора стајати у споразуму са неким од послуге, који у том стоваришту служи, а тај се споразум обично врло лако постизава. Дозна ли пак такав браварски радник, ко је такве касе купио, од којих он има резервне кључеве, онда он има само да се стара, на који начин да добије приступа у дотичне куће. Обично се труди, да тај приступ буде сталан, било као служитељ, или ма какав други радник и т. д. Не пође ли му то за руком, онда постаје љубазник куваричин, или собаричин. Једном речи, он чини све и сва, само да до свога циља дође, и да од свога четвртога пара кључева употребу учини. Да би се све ово избегло, добро би било, да сви имућнији грађани, који повцем и папирима од вредности располажу, купе две касе из разних фабрика, и то једну мању, а једну већу. У ону мању да сместе свој капитал и затворе, па тако затворену да мету у ону већу касу, коју такође да држе затворену. Кад се тако поступи, онда четврти пар резервних кључева ништа не помаже.

Што се тиче браве на вратима и орманима, то је готово свакоме познато, како су оне конструисане. Ко пак то незна, томе неби вређило ни опис, нити пак отисак о њима дати, већ му ваља саветовати, да о томе упита стручњака. Тако исто треба и сваки истражник, коме није позната конструкција таквих браве, одмах и неодложно да оде код ма кога било бравара, те да му овај покаже какву растворену браву, и да му потанко о свему објашњења даде. Не учини ли истражник тако, то ће он при првом датом случају доћи у неприлику, јер неће умети да оцени оно што му је нужно. Ако пак позове бравара, овај ће му не само дати обавештења о самој брави, но и о разним калаузима и осталим справама, помоћу којих се браве отварају. Ваља имати у пракси и то на уму, да је неко сумњиво лице ипак браву могло обити и врата отворити, и ако се при њему нису нашли калаузи и њима подобне справе. Треба добро знати да се понеки лупежи служе у томе послу и кривим ексером, жицом, па и самим перорезом. Шта више има и таквих индивидуа, које и са каквим дрветом, или чак и са савијеним канапом могу браве да отварају.

Сваком је познато, да данас има разних и веома комплицираних врста браве. Да би се човек могао упознати са њиховом конструкцијом, најбоље ће учинити, ако се о томе извести од самих вештака. За истражника пак, то је још потребније, јер се он друкчије у конкретном случају неће моћи, нити умети да оријентира. Сем наведенога зна се и то, да данас има вештачких браве, које лупежи помоћу вешто састављених игала отварају и т. д. Ово треба истражник све да има на уму, па да у свему поступи онако као што је напред речено.

У многим случајевима лупежи не дирају браву, но гледају да на други начин до свога циља дођу. Тако н. пр. ако је каква каса за под шрафована, а има одозго заклопац, онда они узму повеће кљеште са зупцима, и помоћу њих отшрафују заклопац и касу. — Понеки пут су и сами фабриканти каса нечесавесни. Да је то тако ево за то једног истинитог догађаја: Неки сопственик касе, коју је купио код једног фабриканта под гаранцијом, да се она не да пробити, зајуби једном приликом кључеве од ње. Али како му је нужно било, да му се каса што пре отвори, то позове он једног вештог бравара, те да овај покуша да је отвори. Овај и не покљони своју пажњу браварама, као што се то могло очекивати, већ просто оструже лак на задњој страни касе и то на самим ивицама. Чим је то учинио, одмах се указа по ивицама читава гомила шрафова. Он онда извади те шрафове, и тако скине задњи зид касе. — Шрафови су били, као што се видело, најпре добро замазана, па онда лаком превучени.

(наставиће се)

У П У С Т В О

за суђење грађанских спорова код општинских судова.

Врло је важно питање: како се извесни спорови суде и расправљају код наших општинских судова. Нема сумње, да је у првоме реду пужно, да се изцрпе сви докази, који стоје у вези са извесним спором. Само ће на тај начин општински судови одговарати потпуно своме позиву, и неће давати прилике државним судовима, да им касирају пресуде као непотпуве и на закону неосноване. Из основа је погрешно, што многи општински судови врло површено израђују пресуде и решења по извесним грађанским споровима. Пресуда или решење мора бити прецизно, опширно, поткрепљено разлозима тако, да му државни суд не може манисати ни са стране формалности ни са стране законих прописа. Да би се, дакле, могло видети, како је израђена једна правилна и потпуно исцрпна општинска пресуда; ми смо добили овај прилог, који саопштавамо нашим читаоцима.

Пресуда

Обрад Жарковић земљоделац из Р . . . . . 14. јуна пр. год. тужно је суду општине р . . . . . Ристу Атанасијевића, онд. Основ тужбе: 156 динара у злату што је примио од њега Риста као аманет, да га употреби на отплату облигације, повериоцу Мил. Михаиловићу трговцу из Београда. Овај му је новац, вели, предао као председнику општине р . . . . . 15. новембра 1883. године, у цели отплате облигационог дуга, што дугује помешитом Михаиловићу у 26 дук. цес. са 12% интереса, рачунајући од 26. октобра исте године па до коначне исплате. Риста, вели, није тај новац предао повериоцу већ га при себи задржао. За то га тужи. Тужбу своју оснива поднетом у препису облигацијом, из које се види, да нигде није одбијена баш та сума у 156 динара, што је предао Ристи на име отплате горњег дуга своме повериоцу. За јачи доказ свога потраживања поднео је овоме суду и извешће првост. суда подунавског од 12. фебруара 1893. године Бр. 1594 по коме је тужилац Обрад позван, да изравна свога повериоца Михаиловића у 204 дин. са интересом. Дакле, по томе извешћу тражено је мање 108 динара, но што је првобитни дуг био. Даље је Обрад тражио, да се тужени Риста осуди, да му плати, поред главних 156 динара у злату, још на ту суму 12% интереса годишње, почев од 15. новембра 1883. године — дакле дана предатог му овог аманета — па до коначне исплате; да му накнади и све трошкове у 19-28 динара, учињене око овога спора. — Тужени Риста, у одговору и одбрани својом под 13. јуном пр. године, признао је пред судом општине р . . . . .: да је овај новац у 156 динара донета примио од тужиоца Обрада, оног истог дана, о коме Обрад и вели, дакле, 15. новембра 1883. год. и да му је на ту суму и признаницу издао, која је датирана под 7. мартом 1893. год. То је, вели, учинио за то, да би га по томе био осигурао, те да га неби поново за ту суму повериоц Михаиловић теретио. Даље је тужени Риста и то изјавио: да је ових 156 динара истога дана предао повериоцу Михаиловићу без квите, и према томе нема доказа, али тај свој исказ може и заклетвом потврдити. Из акта овога спора види се: да га је три пута судио суд општине р . . . . ., и сва три пута осуђивао Ристу, да плати тужиоцу Обраду 156 динара у злату са 12% интереса од 15. новембра 1883. до коначне исплате а тако исто и остале трошкове. Но првостепени суд подунавски све три ове пресуде поништио је из узрока, што су неправедно изречене, па је на послетку 13. маја тек. год. под Бр. 5610 а на основу § 17. под б грађ. суд. поступка решио и наредио, да овај спор пресуди суд општине ж . . . . . — На основу горњег наређења првост. суда, овај је суд одредио данас рочиште: ценио поднете доказе и пажљиво целу ствар проучио, па је нашао, да је суд општине р . . . . . из основа погрешно и погрешно схватио оно, што је од пресудног значаја по правилно пресуђење овога спора. За своје побуде, суд овај има ове

Разлоге:

1). Што је заиста тужиоц Обрад, 15. новембра 1883. год. дао 156 динара у злату туженоме Ристи да их овај преда његовоме повериоцу Михаиловићу, у отплату облигационог дуга, по облигацији датираној 20. јануара 1883. године што му овај то и не пориче. Али се на полеђини облигације види, да је овог истог дана — дакле 15. новембра 1883. године — прим-

љено у отплату овога дуга 108 дин или 9 дук. цес. као што је то потврдио код овога суда и сведок Милић Величковић;

2). Што се код Ристе не види никаква хрђава намера, јер да је тако, он неби признао ово примање од тужиоца Обрада, нити би му за сигурност његову после читавих 10 год. издао и уверење, да је он заиста примио од њега ових 156 динара у злату, да их преда повериоцу му Михаиловићу, већ би му то све одрекао, као да није ни било;

3). Што тужилац Обрад није тражио исправку овога, док је још његов поверилац Михаиловић био у животу, већ то чини много доцније, кад је исти умро;

4). Што је 15. новембра 1883. године одбијено по истој облигацији 9 дук. цес. а тог истог дана Обрад је дао Ристи 156 динара, да их преда његовоме повериоцу. Дакле то је тај исти новац. А што тужилац Обрад вели, да је он тих 9 д. ц. предао своме повериоцу, који га је са том сумом по облигацији и одужио, то овај суд томе исказу његовом не може да поклати вере за то, што, да је он ових 9 дук. цес. заиста предао своме повериоцу Михаиловићу, он би му тада предао и ових 13 дук. цес. које му је преко туженога Ристе послао, пошто је то једног истог дана било, а неби по другоме слао. Из овога се јасно види, да нису могли обојица једног истог дана овај новац предати; и

5). Што тужилац Обрад и сам признаје, да нема признанице на ових 9 дук. цес. за које вели, да их је предао истога дана своме повериоцу Михаиловићу, када је и по туженом Ристи послао 13 дук. цес. — дакле, овде је само разлика за 48 динара, што суд сматра, да је и овај новац поверилац Обрадов пок. Михаиловић примио, и употребио га на име интереса унапредак.

Узимајући све ово у обзир, суд ово-општински на основу поднетих доказа и § 6. грађ. суд. поступка.

Пресуђује:

Да се Обрад Жарковић, земљоделац из Р . . . . . одбије од свога тражења по овоме спору, и да отрпи све до сад учињене трошкове, а Риста да плати овоме суду 1-50 дин. за пресуду и папирну таксу с тога, што је овај суд и судио овај спор по његовом потраживању.

Обрад пак, нека се за ову разлику у 48 динара обрати надлежном суду противу масе пок. Михаиловића и у заштиту нека позове Ристу Атанасијевића из Р . . . . ., преко кога је предао своме повериоцу овај новац — ако се успеу нада. — Тако пресуђено у суду општине ж . . . . . на дан 13. јула 1895. године, Бр. 716. у Ж . . . . .

Судили:

Председник суда,
Милош Ристић.

Чланови:

Спаса Благојевић,
Јоксим Пантовић.

Писар,

(М. П.)

Марко Гавриловић.

Саопштена нам је ова пресуда данас
13. јула 1895. године.

Обрад Марковић,
Риста Атанасијевић.

Ова је пресуда, решењем првостепеног суда подунавског од 29. маја 1896. године Бр. 9944. као на закону основана — одобрена.

Ми смо ову пресуду донели само за то, да она послужу као образац невичним општинским писарима. Стараћемо се, да и у будуће доносимо разна правилна решења и пресуде општ. судова, те да тиме изазовемо једнообразност у вршењу оваких радова.

ГРИЖА САВЕСТИ

(КРИМИНАЛАН ДОГАЂАЈ).

Близу вароши А..... — нема добри четврт сата — лежи мало сеоце В..... Ту је чувена воденица господара П. Ово, што ћемо сада испричати, догодило се доста давно. Тек, ако у В..... по који седе старац уме да вам исприча нешто из овога догађаја . . . . .

Павле, момак млинарски, једног вечера враћао се из А. у В. Беше позна јесен. Точкови упадаху дубоко у блато. Павле гоњаше своја два коњића, само да изађе горе на онај гробен,

остен се спушта после право у село, преко мале, дрвене ћуприје... У један мах коњи стадоше и печеше узверено ћулити уши и трести гриву. Павле се подиже на своје седишту. Преко од себе, у једноме јендеку са десне стране, према јасној месечини, спази он неког старца. Старац дрхташе од хладноће. То се могло опазити по оном испрекиданом гласу, којим је молио момка да га мете у кола и одвезе у село. Старац беше болан. Сажаљива срца, Павле подиже старца у кола, ошину коње и одјури у воденицу... Ту је своје надзорнику воденице, Станку, испричао: како је болног старца нашао на друму и у воденицу га довезао.

Беше скоро пола ноћи. У воденици не беше места да се старац смести. Ал добри надзорник није га хтео оставити без помоћи. Имао је стару домаћицу Катарину, која ту већ неколико година управљаше економијом. Њој се он обрати. Куцну полако на њена врата.

— Газдарице.

— Чујем — одазва се глас изнутра.

— Имате ли мало месташца, да за ноћас сместим једног болесног старца? Код вас је топло, па ће сиротану годити топла соба.

— Немам — одговори рапав глас издугра.

— Ама, нека га бар на дивану код вас. Севап је. Хришћани смо... Ко зна, шта и наса чека у нашем животу.

То поможе. Врата се отворише, и на њима се указа Катарина.

— Дајте га овамо... Наместићемо га на диван.

Они унесоше старца у собу па одоше.

Она гледаше нетремице у бледо лице његово. То беше као нека сен са онога света... Руке омлитавиле а очи склоњене.

Лежао је на дивану непомичан, као какав кип... Катарина задрхта. Беше јој нешто хладно око срца, јер је, ето, у соби остала сама са издишућим старцем. Узе грчевито лампу и изађе у кујну. Окреташе се по њој несвесно, па за тим се опет врати у собу. Полако отвори врата. Неки мемљив и хладан ваздух пређе јој преко чела. Она укоченим погледом посматраше оно место, на коме је старац лежао. Грчевито стиште лампу у рукама... Старац још непомичан лежаше на дивану. Катарина поче целим телом дрштати. Хтеде викати за помоћ, ал се брзо прибра. Полако приђе дивану и посматраше бледо лице старчево.

— Да ли још дише? — прошапта тихо. Не, дах је стао. Преко чела лебди хладна смрт... Он је мртав!... И њене руке почеше пипати груди старчеве. Трже се. Под својим рукама осети неки тврди предмет. Застаде за један тренутак. Ал опет, у њој се пробуди жеља и радозналост. Приђе старцу и дрхћућим рукама поче му одкопчавати горњу хаљину... Брзо дохвати из шпага новчаник, који беше од обичне коже. Осети под претима новац... Обузе је страх ал уједно и жеља — за богатством.

— Новаца, пуно новаца, говорила је Катарина, гледајући у злато. Ово је сад све моје! Њему више и не треба!... Брзо законча старцу горњу хаљину, узе лампу и појури напоље. Врата за собом затвори па се крену у кујну. Беше опет сама. У воденици све поспало, само се чује жубор воде, која

јазом протиче... Новчаник запрета у пепео на огњишту. За тим се врати опет у собу и леже у постељу. Беше необично узбуђена. У соби мрак. Према њој на дивану лежи старац блед, непомичан. Катарина готово очајаваше. — Да ли да вратим новац? мислила је. И као да је чула из небуха неки тајанствени глас: врати, врати!... Скочила је са постеље... Као бесом гоњена одјури опет у кујну. Ту је села поред огњишта. Заронила главу међу руке и у страшним душевним боловима дочекала је зору.

Рано још изјутра дође срески капетан са лекаром. Надзорник воденице известио је власт о свему. Лекар поче прегледати леш. Катарина стајаше непомична код прозора.

— Био је тифус, рече лекар. Сва знаци показују да је од тога умро.

За тим откопча капут мртвога старца. Хтео је да се увери, е да ли при њему има каквих списа или докумената. И доиста, лекар нађе у постави поцепаног џепа једну књижицу, која при претресу испале на под. Ова књижица имађаше само неколико листића и беше веома прљава од силне употребе.

Исљедник узме књижицу и поче је пажљиво прелитавати. На један мах његов поглед задржа се озбиљно на мртвоме старцу и његовом похабаном оделу. Он климну главом и окренувши се лекару рече:

— Шта велите ви на ово, господине докторе?

— Овај сиромашак има при себи четири хиљаде динара.

— То није могуће! одговори лекар неверљиво.

— Јесте, јесте, цела је истина. Ево, овде је то забележио. Извесно, да је био циција. Изгледа, као просијак, а овамо има грдан новац прикривен испод његових траља! — Лекар завири у књижицу, и до-

иста нађе у њој читав низ цифара и то веће и мање: нека дата, поједине рачуне и најзад срачунату суму од четири хиљаде динара са напоменом: да је то његова уштеда.

— Чудновато! рече лекар. А кад су по томе хаљине умрлога претресли, не нађоше од новаца ни трага ни гласа.

— Онда сам ја будала! рече исљедник разочаран.

За овим позваше све сведоке јучерањег догађаја и узеше их на испит. На све стране се трагало за несталим новцем — али све беше узалуд. Нико не умеде ствар да расветли и објасни; јер нико ништа не знађаше о томе шта да каже. Обратише се тада старој настојници Катарини, која услед несвањана у прошлој ноћи и претрпљенога страха, изгледаше збуњена и бледа. Али и она не хте ништа да објасни. Умела је да се савлада и присебност своју задржи.

И тако остаде отпочета истрага и саслушање безуспешно. Сви се вратише поново лешу. Кроз полуотворена врата гурашу се многи радозналци да у одају уђу.

Мртавац лежаше на дивану, укочен као да се смрзао. Жуту му лице са седом брадом и отвореним очима изгледаше ужасно и одвратно.

Међу радозналима беше Катарина. Она је бленула у лице мртвачево. Помишљала је на прошлу страховиту ноћ. — Хтеде да изађе из собе. Још један поглед баци на старца... Но шта сад ово би?... Изгледаше сва потресена. Она пребледе и поче дрштати а за тим очајно узвикну:

— То је мој муж!

(СВРШИШЕ СЕ).

Ђорђе Папић.

Гвозден Видојевић.

(види опис о њима на следећој, 6-тој, страни под насловом „Из Хајдучије“.)

Владимир Мирковић.

ИЗ ХАЈДУЧИЈЕ.

Ђорђе Патић, из Пријевора, осуђен је за јатаковање хајдуцима: Бркићу и др., на 20 година робије.

Гвозден. Видојевић, из Тијања, стар 25 година, осуђен за јатаковање хајдуцима на 20 година робије.

Владимир Мирковић, из Шеврљуга, стар 30 година. Овај Владимир осуђен је на смрт, као саучесник хајдучки, али је пре извршења пресуде пресвиснуо у затвору.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Коста Новаковић. Лик му показује: покој, каквог енглеског лорда. И да му нешто навуку фини „ливреју“, могао би слободно причати, да је неког сер Брича возио на трку у „Јелисејско поље“. Такав изгледа овај Коста, док међу тим, он је прост сељак,

родом из села Самајла среза жичког. Умео је врло вешто да се користи својом спољашношћу. Па је још и мало модерније дотерао: пустио браду са обе стране а подбрадак брија, те тако има мале „бакембарде“... Нико не би мислио, да је то тип једнога сељака, једног најобичнијег сеоског левенте... Под тако срећном а мало и углађеном спољашношћу, он се увлачио у поједине куће као: собар, послужитељ, па чак и „бе-

динтер“... Уме писати на то га је још више истицало код појединих лица. Сад је тек у 23—24 години. Био је једном осуђиван пресудом чачанског суда на 10 година робије због разбојништва. То је било 1891. год. Од те казне издржао је само 3 године. Пада у очи, да је ово разбојништво извршио у месту свега рођења. Тиме је хтео зар да удари темељ својим цевалалим делима. Са ове осуде пуштен је 1894. год. За тим је као слуга служио по разним београдским кућама. Ал 4. Новембра 1897. год. у друштву са Василијем Петровићем „Врбавцем“, извршио је опасну крађу Катарини Величковић, куварици код „Пауна“... И код домова има личног пожртвовања, има „племенито“ другарства. То нам сведочи баш овај догађај. И ако је Коста са Василијем извршио ову крађу, опет је Василије само за себе ово дело признао, а није никако хтео одати свога верног друга — Косту. С тога је Василије сам и осуђен на 20 година робије а Коста пуштен из недостатка доказа. Но „ђаво је опет по своје дошао“, вели једна наша изрека. Па тако је било и са Костом. Није прошло ни неколико дана, Коста је покрао г. Драгутина Стевановића чиновника Народне Банке, код кога је служио. Однео му хаљине. За ову крађу, сад се Коста налази под ислеђењем и у привору. Слика је, да му лик буде свакоме на видик. Није згорег, да га добро запамте извесна београдска господа, а и други по унутрашњости, јер им може закуцати на врата ради службе, па после да их опљачка. „Спољашност често вара“, то треба имати на уму...

Лука Јовановић — „Челебија“. На оваме Луки може згодно да се примени она пословица: „само ће га мотика излечити“. И није друкчије. Од ране своје младости одао се он на неваљала дела. Зашав дубље у године, он се не само није одвикао од тих својих злих дела, но је још јаче развијао радњу своју на остварењу својих мисли и планова. Гледајте га само. Има му сада 57 год., па је још свеж и јунак — да изврши које

казнимо дело. Наши читаоци сетиће се, како је у последње време било учестано протурање лажног новца. У Београду се

беше образовала читава дружина за — протурање лажног новца. Овај су новац израђивали: Светозар Атанацковић-Крстић, Павле Ракоњац (чије смо слике донели у бр. нашега листа од пр. год.) и овај Лука. Радиле су веома обазриво и смотрено и полиција имала је муке док је ухватила Ракоњаца и Крстића. Лука пак, као стари и предени лисац, који је већ два пута био осуђиван на робију због прављења лажног новца, извукао се овога пута. Он је брзо и вешто посакривао и уништио све трагове овога дела, а без тога се ништа није могло противу њега ни предузимати. Но пошто је био сумњив, а сем тога није имао никаквога занимања, то је пресудом кварта палилулског у Децембру месецу пр. године осуђен на 10 дана затвора и прогонство у унутрашњост Србије. — Лука је родом из Херцеговине, ал одавна живи у Србији. Жељен је. Обично се издаје за пиљара. Уме да прича о свему, што се на тај посао односи. — „Што ја, вели, купим, то мора донети ћара. Никада се нисам преварио. Моје око што „ошације“ — то се прода к'о алва...“ Тако прича, ал у својој души мисли са свим друкчије... Он се сада налази негде у Србији. Сliku му доносима да скренемо пажњу властима на њега да неби продужио опет свој опаким „занат“.

Владимир Здравковић. Зликовци се деле на две групе, на мање и више опасне. Овај Владимир долази у другу групу, јер се сматра као најопаснији крадљивац. Нема му више од 24 године, а већ је дотерао до 20 година робије. Дакле, кад би свих 20 година робије издржао, било би му 44 године, управо период времена за озбиљан какав рад... Ал' он ће остати овакав — какав је. То показују сви знаци на њему. Да изнесемо у кратко његова дела. — Јула месеца 1890. год. овај је Владимир пресудом Ђупријског првостеп. суда осуђен на 15 година робије због више опасних крађа... Но Јуна месеца прошле године, Владимир уграби прилику и побегне са робије. Њега није повукло срце за слободом за то, да где год, у каквome скривеноме куту одпочне радити какав частан и поштен посао. Не, он је хтео да настави оно, што је пре робије био отпочео. Спреман на све, он је већ 7. Јуна извршио опасну крађу Гвоздену Николићу каферији оvd. Ухваћен по томе, он је дело одмах признао... Зна већ да се признање узима као олакшавна околност. Кад је ово дело било потпуно ислеђено, предат је на суђење првостеп. суду за град Београд. Поротно пресудом овога суда, која је изречена у Новембру месецу пр. год. осуђен је на 20 год. робије у тешком окову, и спроведен је у београдску тврђаву на издржање осуде. — Владимир је родом из Вел. Плана. Малог је раста; сувоњав и црн у опште. На овоме месту зго-

ђаву на издржање осуде. — Владимир је родом из Вел. Плана. Малог је раста; сувоњав и црн у опште. На овоме месту зго-

дно је да приметимо ово. Колико казна утиче на оваке индивидуе, као што је овај Владимир, види се по томе, што је у бегству с робије одмах почео красти и упадати у нова злочина дела. Овакав зликовац, као што је Владимир, зна у прсте сву строгост закона, па опет ради оно, што ће га најпосле одвести на — губилиште... Као што се види, он је склон на бегство. Па не само да је склон, но он уме вешто и брзо ту своју намеру и да изведе. Да би наше полицијске власти имале о њему потпуна дата а сем тога и слику, по којој ће га увек познати, ми је доносимо на овоме месту... Слика оваких људи једино је и најбоље сретство за њихов брзи проналазак.

ЛОПОВ БЕЗ — СРЕЂЕ.

(НАСТАВАК ИЗ БР. 6-ОГ).

Ево, дакле, шта нам г. Марко о томе прича: Украдоше ми вели, једном најлепши ћилим с миндерлука. Тај ми је миндерлук стајао испод басемака, које воде на горњи спрат. Од старина је, па га тако чувам. Мислио сам, ко ли га је то могао предити? Ћилим скуп. Права пиротска израда. Шта ћу? Одох код „Терзибашића“ па на ту форму узех други ама — имитација на ону оригиналну израду. Није ме бар скупо ни коштао. Опет га прострем по миндерлуку, али сам га био добро привезао пантљикама за оне пречаге на гвозденоме кревету позади. Ишло је лепо једно месец дана. Погледам увек, а оно ћилим стоји на своме месту. Хвала Богу, те се „трговци“ мањуше „пазара“ код мене, мислим. Кад једног дана, по обичају, опет бацам поглед на миндерлук, а оно — нема ћилима. Е, то је превршило сваку меру. Вала, мора се наћи начина, како ће се овоме лопову доскочити. Гледам, пантљике покидане. Ама је морао мушки запети, док је ћилим отргао, јер су пантљике биле чврсто за њ ушивене. Мислим се тако о томе, па се најпосле домислих. Замолех Настића да ми купи какав стари пиштољ на „капсу.“ Настић ме пита: а шта ће вам то? Треба ми, само ми што пре набави, а ти ћеш већ видети за што ћу га употребити. Кад ми је Настић донео пиштољ, ја га добро, готово до врха напуних, па онда још арбијом и добро сабијем. Чинио сам претходно пробу с њиме. Ишло је као што треба. Тај пиштољ наместим на једну даску, коју притврдим шrafoвима за даску од кревета а грло му удесим према себи. За тим запети ороз вежем једном пантљиком тако, да сам други њен крај притврдио за ћилим. И онда, онај, који би почео вући ћилим, уједно би повукао и пантљику која је за „ороз“ била привезана, и онда би пиштољ окинуо. Тако је и било. Ја тада нисам био у Београду већ у Нишу. Све се ово даље догодило у моме осуетву. Дакле, дошла је најпосле „лија на гвозђе“... Лопов је добро повукао ћилим, али је уједно повукао и пантљику те је „ороз“ одапео и пиштољ пукао. Лопов је ухваћен. Ама, не знам, шта би дао, само кад би ми дола испричао: како му је било онда, кад је пиштољ пукао. Ал' неће да каже. Чак одбија од себе и да је раније крађе вршио... Тако г. Марко... Згодан виц за проналазак лопова. И згодан и — практичан.

— Казао сам ти већ, — настави Микица да је мала књига „Народни Учитељ“ од Целагића, па да се одштапају све моје лоповске несреће. Слушао сам, да таст г. Боже апелационца има неку своју „библију“, која је тако велика, да је чита већ 8 година, па није ни пола превалио. Ето, у таквој књизи могле би се зар сместити све моје лоповске несреће. Слушај даље... Знаш већ „Кондину улицу“? Ту сам, мислим, најдубље прошао. Једне ноћи пролазио сам том улицом. Пошао сам био на „ташмајдан“... Кад бејаш на по улице, смотрим један прозор отворен. Кућа мала. Са сокака могу прекорачити у собу, тако су ниски прозори... Погледам унутра — помрчина, али сам опет видео у крају неке хаљине. Али тек што почех ове траље скупијати, дочепаше ме по зади неке снажне руке... У један мах засветли се свећа. Сад сам тек видео, да сам био у соби неких ћака. Било их троје на броју. На мени тада беху нове хаљине и ципеле. Баш сам тога дана код Пинкаса узео одело за 40 динара и пар ципела код Левенсона за 14 динара. Знаш, макао Арса једноме сељаку кесу код „Тетова“, па ми је дао 9 дуката на — зајам, те сам онда био врућ — око срца. Еле, ћаци ме стегли рукама као — кљештима... Један тек повика: свлачите га. Брзо ми свукоше ново одело, па ми навукоше

неке рите. — И ципеле, виче други. Скидоше ми и ципеле, па ми навукоше на ноге неке старе опанке... Изгледао сам ко — чудо. Није ми жао ни хаљина па ни ципела, већ ми је жао, што сам у „шлајпику“ имао 2 дук. цес. у злату и 5 динара у сребру. Сад сам ти остао и го и без кршене паре. Кад су свршили што су хтели, удареше ми неколико „врућих“ шамара, па ме истераше напоље... Бежао сам што сам више могао. Бојао сам се, да ме не јаве полицији. Окаченици једни. Мора да су били — ужичани, јер су само они тако бистри и препредени... Ето, видиш, каква је моја срећа! Црна као гър!... Хе, па да чујеш само даље!... Од ћака измакох без хаљина и у опанцима, ал' из министарства војеног право сам отишао у — главну полицију. И то је био малер, па тек онај у механи „Лепог изгледа“! Мани!... Причаћу ти већ. Да се само за часак одморим.

.....Дакле слушај!... Из „Кондине улице“, упутио сам се поред г-ђе Томанијне куће. Ту је у сокаку било министарство војено. Знаш, да у једној соби има каса „сандучара“. Да окушам бар овде срећу, мислим, па гледам у авлију. Нигде никога. Хајд' да уђем унутра. Ако ме запитају: шта ћу овде, казаћу да сам странац и да сам кућу погрешно. Уђем у авлију а за тим се усипнем по степеницама горе. У ходнику полегали неки војници па хрчу. Одважно се упутио оној соби где је она „сандучара“. Знаш где лежи, одмах до прозора. Почех кропрљати око ње. Не иде. На њој велики катанац па ни маћи. У по мога посла баљу унутра један човек. Брзо легох под једну клупу и учиним се као да спавам. Хрчем у девете. Онај, што је ушао, упали свећу, па дође до мене. Муну ме ногом у ребра и викну: еј, ко си ти! Устај! Ја, Боже, хрчем, хрчем, да ми поздраве одскачу као у заморена коња. Опет осегах мување у ребра. Више нисам могао издржати. Ђипих на ноге и стадох узверено гледати око себе, као човек који се из тешкога сна пробудио. — Шта ћеш овде? упита ме онај човек, кога тек сад видех да је наредник. Мора бити да је био дежурни. — Зар ово није моја кућа? будим се као ја! Наредник ме гледа и непреко и уздуж. Види дроњаво одело на мени, продрте опанке, па тек викну: сад ћу ја теби дати твоју кућу. Дохвати неки ајдамак па по мени флис, флис, да ми сва ребра пуцају. После ме предаде патролцији, а овај право у — главну полицију. Зар то нија несрећа? За једну само ноћ два малера! Свучен до голе коже, опануљен, избјијен, па још поред свега тога у — апсу? А, шта велиш!...

.....Јеси л' готов?

— Шта! Готов? Ти си баш права луда... Море, могао бих ти причати неколико дана, па тек да кажем — почео сам. Слушај само, па после ако хоћеш причај и другоме. Не марим, нека се ово и у повине штампа. Кад ми је така судбина, не марим ни за што!... Право рећи, знам ти шта је ђаво вечерао, па опета наседнем к'о нико мој!... Пре годину дана, била ме је гонила полиција у Неготини. Нисам био крив, ал' тек су на мене сумњали, да сам предигао некоме опанчару са ћепенка пет пари опанака. Зајдио сам одатле па право у Београд. Знаш, ту ћу наћи моје старе другове. Па онда, овде ти се брате осећам невако друкчије, као да сам код своје куће. Састанем се са својим друговима; пушимо, коцкамо се и пијемо — кад имамо новаца... Еле, кад сам дошао у Београд, свратим у ону кафану код „лепог изгледа“, одмах према лудници на самоме ћошку од друма. Чим сам ушао у ту кафану, спазим неког човека где седи поред прозора. За моје јале учини ми се као да је — Милан Јагодић. Гледам. Лепо, баш Милан Јагодић. Пођем томе човеку. Раширио сам руке па га од радости поздравим онако од срца. Он упре своје очи у мене па ме зачуђено гледа. Ја га питам: ама зар ме не познајеш? Та ја сам Микица, твој „руфетлија“. Знаш ли оног телалина... — А, сад се сећам! Јес, јес, па баш тебе и тражим. — Хвала брате Милане. Ето, сад сам ту. Можемо вала ако хоћеш и у народну банку... Тај мој познаник — жалосна ми мајка — шчепа ме за јаку па викну: напред! Где ћемо? вичем ја, а још се своме јаду не сећам. Видићеш већ, вели тај човек, па ме лепо избаци на сокак и предаде ме првом жандарму. — А знаш ли, ко је то био? Главом тајни полицај Ђ. који ми је на ђавола лично на Милана Јагодића! Па зар то није несрећа, кад се човек сам баца у шаке полицији, а?.....

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА.

Сат за тајне полицајце. — Пре неколико дана правилише у Лондону опште са детективним сатом, т. ј. сатом за тајне полицајце. Ствар се састоји у томе: у сатној машинерији има сакривен сићушан фотографски апарат, који се може отворити помоћу нарочитога пера. Чим се перо притисне претом, одмах искочи напоље врло малена фотографска комора и сама се одмах после тога затвори и падне на своје место. Док је то само било и фотографија је готова. На тај начин, кад год хоће детектив да има слику каквога лица, које му се чини сумњиво, он треба само да извади сат из џепа и да га отвори, као да хоће да види колико је сати. Тако ће у моменту добити слику онога кога је уочио, само ако је згодно окренуо поклопац, да не смета падању зракова на апарат. При испитивању те справице, фотографисано је на тај начин повише људи и то тако јасно, да нема никакве замерке. Један део берлинских полицајаца има такве сатове.

Жене — лопови. — У великоме свету има много ствари, које могу и нас интересовати. Истина, поједине навике и склоности, појављују се и у нашем народу, ал оне се уједно јављују и као страст, која се не може никаквим рецептом лекарским излечити. Да испричамо један случај, који се пре извеснога времена десио у Бечу. У радњи помодне трговине М. била је распродаја еспана. Свет се тиска и — пазари. Навала велика. У тој гомили беше и госпођа Матилда, позната „оперска певачица у миру“... И она се тискала кроз гомилу и гледала шта ће да купи. Што год се пред њу изнело, није јој се допало. Разгледала, преметала па — ништа... Најзад јој паде око на једну фину мараму, која је била као прва мода у тој сезони. И њу је дуго гледала, пипала и превртала. Најпосле се измаче, и поче гледати по рафовима, не били што нашла за свој укус. Нико даље није на њу ни пажње обраћао. Ал један млад помоћник не пушташе је из очију. Он јој је сваки покрет пратио. Госпођа „певачица у миру“ приступи опет ономе месту где је махрама лежала и — окрете се у тренутку, те пође излазу. Једва се пробјјала кроз ону гомилу. На вратима је задржа онај млади помоћник.

— Госпођо, ви сте *заборавили* да платите ову махраму.

— Молим, какву махраму? — одговори поносно „певачица у миру“.

— Па ову, што вам је испод — жакета. И тада млади помоћник дохвати за реске од махrame, које су испод жакета вириле и извуче је онаку — каква је.

Госпођа се збуни. Једва је могла промуцати: јес, заборавила сам. Шта кошта?

— Сто франака.

Госпођа „певачица у миру“ немаше куд, већ плати сто франака, и ако махрама не кошта више од — 15 франака.

Ето, што неће да учини страст за крађом код — ленше наше половине.

П О Т Е Р А.

Цана — Стојана — жена Мијаила Бранковића, општинског писара из Пољане, среза пожаревачког, побегле је 4. ов. мес. железницом преко Осиповице у Београд (а можда и на другу коју страну), са Митом Стевићем из Пољане и однели 600 дин. новца. Цана има до 25 год. мала, ситна, црномањаста. У немачком је оделу. Мити је око 40 година, смеђ, средњег стаса, има плаву браду, у гуњу и чакширама сукненим, чизме и црни шешир. Има пресечен прст из рата. Нарочито треба их потражити у кафани код „Топа“ или код њене сестре Злате преку пута „Сале мира“ или иначе по механама. — Пронађене треба стражарно упутити начелству округа подунавског с позивом на бр. 2072 или Управи гр. Београда на бр. 2925.

Милош Марковић, из М. Пожаревца (25 год.) раста средњег, дежмекаст, од одела има на себи тесне чакшире и копоран од сукна, на глави шубару црну, на ногама опанке и шарене чарапе; Милан Лукић, из М. Пожаревца (29 год.) мањи и тањи од Милоша, одевен као и Милош; и Миленко Аврамовић, из Тулежа ср. колубарског, (26 год.) у опакији од сурога сукна, у ногама од гвожђа рањен, плав, ђосав, висок, сув, у гаћама и кошуљи дугачкој — окривљени за више опасних крађа, ноћу

између 4. и 5. ов. м. провалили су зид на апсани среза грочанског, оков скинули и побегли. — Пронађене треба под јаким стражом спровести поменутом ср. начелнику с позивом на бр. 1703, или управи гр. Беогр. на бр. 3087.

Андрија Веселиновић, из Месараца, ноћу између 23. и 24. т. м, извршио је опасну крађу Мићи Лукићу из Бељина, а у договору са Тодором и Миливојем Мрђићем из Дрена, ср. тамнавског, па је по извршеној крађи побегао. Андрија има око 23—24 год., раста је средњег, црномањаст, брија се, у цивилном оделу и опанцима. — Пронађеног треба стражарно спровести начелству окр. подунавског с позивом на бр. 1385, или управи града Београда на бр. 3010.

Лазар Кретић, скитница из Јагодине, који је био код иследне власти начелства подунавског под истрагом и у притвору, па се из овога јавио тамош. окр. болници где је на лечењу био, побегао је ноћу између 31. пр. и 1. ов. мес. На себи однео је од болничких ствари и то: 1 плафрок, 1 гаће, 1 кошуљу, 1 војничку шајкачу, 1 пар папуча и пола чаршава, све у вредности 28.80 дин. Лазар је омален и у опште плав, чеда малог са белегом у виду 5 пара дин. од никла. Не брија се, али није искључена могућност, да се у цели прикривања и обријао. — То је онај исти Лазар што је у друштву са Ристом Михаиловићем, у притвору управиним похарао Мошона Мордохаја просјака, о чему је уз Ристину слику, у претпрошлом броју „Полиц. Гласн.“, описан догађај. — Пронађеног треба стражарно упутити начел. окр. подунавског с позивом на бр. 1924. или управи гр. Беогр. на бр. 3154. У 9. или најдаље 10. броју донећемо му и слику.

Дијош Ференц, бивши кочијаш Нацка Јовановића из Јагодине, извршио је убиство над Драгутином Иричанином, момком Нацковим. По извршеном убиству Дијош је побегао. Начелник среза белничког, моли све власти, да Дијоша у своме реону потраже, па нађеног њему стражарно спроведу с позивом на акт № 1784. или Управи града Београда, с позивом на № 3279.

Коста Станојловић, земљоделац из Дрводеље среза јабланичког тешко је повредио свога зета Јаћима Станковића тамошњег од које је повреде Јаћим и умро 17. пр. мес. Одмах после смрти Јаћимове, Коста је негде побегао. Он је средњег стаса, сувољав, у лицу црномањаст; бркова црних; има 25 година. Пронађеног Косту треба стражарно упутити начелнику ср. јабланичког, с позивом на № 1157.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Још много њих од наших скупљача нису послали новац за продате књиге „Полицајац“. Молимо их да то што пре учине, јер је и продужени рок за обрачун — прошао. Ово је нужни и за то, што се спрема II. део „Полицајац“, у коме ће бити много слика, како оних, које су у току прошле и ове године у листу допете, тако исто и велики број оних, које се у листу неће ни доносити. Овај део биће одштампан у јулу месецу ове године. За то молимо, да нам се обрачун што пре пошаље.

Овај — 8-ми број — обуставили смо за два места у унутрашњости. Писмом смо известили дотичне скупљаче из којих смо разлога то учинили. Идући број обуставићемо и другима, који нам дотле не пошаљу претплату или бар списак претплатника, уз који да јаве, за које ће се време претплата покупити и послати.

Све оне наше скупљаче, који су послали спискове са мањим бројем претплатника но што им је овај слат од почетка године, молимо, да нам претекле бројеве врате.

Г. Мил. Тутунџићу — **Гроцка.** Ваш одговор правиан је, али, доцкан је стигао.

Комплете прошлогодишње „Полицијског Гласника“ послали смо свима скупљачима, који су нам се до сада одазвали са претплатом и пошиљком спискова. Ми би ове лепо молили, кад би нам своје прошлогодишње бројеве послали, јер им они сад више не требају, а ми би са њима могли да подмиримо нашу потребу.